

florile dalbe

Premiul Internațional
PENTRU CALITATE ȘI EXCELENȚĂ

"STEAUA CALITĂȚII"
Categorio AUR

PARIS 2008

International Gold Award
STAR FOR LEADERSHIP IN QUALITY

23 ianuarie, 2020
Nr. 3 (4297)
Prețul 8 lei
Fondat: martie 1941
Serie nouă: 1990

ISSN 1857-3851

www.floriledalbe.md

săptămânal educativ-cognitiv și literar-artistic pentru copii și adolescenți

Fondator: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

MAXIMA SĂPTĂMÂNII

Obișnuința dăunează adesea chiar lucrurilor bune.

Publius SYRUS (sec.I), poet și cugetător latin de pe timpul lui August și Cezar

Am mai spus-o și alte dați: mare bătaie de cap cu stilul acesta! De stilul calendarului e vorba, firește. Dacă un calendar, cel gregorian, respectă la noi, ca și în întreaga lume civilizată, stilul nou, apoi calendarul bisericesc, zis iulian, se conduce de stilul vechi.

Despre calendarele gregorian și iulian am vorbit și cu alte ocazii. Să recapitulăm azi mai detaliat. Calendarul iulian, numit astfel în cinstea împăratului roman Iulius Cezar, căci acest calendar fusese introdus în a. 46 î.Hr., adică pe timpul domniei sale, avea anul egal cu 365 zile și 6 ore, fiind mai mare cu 11 minute și 14 secunde decât anul astronomic-etalon, numit și an tropic.

— Astfel, la fiecare 400 de ani, se acumulează 3 zile în plus!

• Amintiri din...viitor!

Acord liric

Otilia CAZIMIR

NINCE!

Ssst! Micuța gerului,
Cu mânuța înghețată,
Bate-n poarta cerului
Și întreabă, supărată;

— Unde-s stelele de sus?
— Iaca, nu-s!

Vântul rău le-a scuturat
Și le-mprăstie prin sat.

Uite una: s-a desprins
Dintr-o margine de nor
Și coboară-ncețișor...

— Oare-a nins?

E un fulg și-i cel dintâi
Și aduce-n vânt ninsoare,
Drumuri albe peste văi,
Râs curat în ochii tăi,

Sănioare,
Zurgălăi...

ORIZONT COGNITIV: De ce? De când? De unde?

DE CE sărbătorim mai întâi Anul Nou și apoi Crăciunul ?

Salut, dragă ORIZONT COGNITIV!

Majoritatea absolută a țărilor creștine sărbătoresc mai întâi Crăciunul, apoi Anul Nou. Pe când în Moldova, de obicei, se sărbătorește mai întâi Anul Nou, în plin post, iar pe urmă Crăciunul. De ce? Nimeni nu-mi poate explica, deocamdată.

Bogdan ȚURCANU, elev în clasa a VII-a
s. Țarigrad, r-nul Drochia

poate calcula repede un elev tare la matematică.

Exact, calendarul iulian, aparent extinzându-se continuu în timp, în realitate... rămânea în urmă. De aceea, în 1582, Papa de la Roma Grigore al XIII-lea, după ce savanții-astronomi au constatat cu uimire că echinocțiul de primăvară cădea în acel an pe 11 martie, ci nu pe 21, cum s-a întâmplat în anul 46 î.Hr. și cum, de fapt, ar fi trebuit să cadă, a omis din calendarul iulian 10 zile, căci asta era întârzierea lui.

— Nu prea înțelegem noi și basta! parcă aud vocile nedumerite ale unor cititori, încă nefamiliarizați cu astronomia.

Bine, hai să exemplificăm printr-un ceasornic dereglat. Închipuiți-vă că acele lui măsoară o oră nu în 60, ci în 65 de minute. Timp de 24 de ore ceasornicul va rămâne în urmă cu 120 de minute sau... 2 ore. Iar într-o

lună de 30 de zile - cu 60 de ore! Ce facem noi, cum procedăm cu un ceasornic care rămâne în urmă? Bineînțeles, mișcăm acele ceasornicului înainte cu atâtea minute cu câte el rămâne în urmă. Tot astfel a procedat și Papa Grigore al XIII-lea: a mutat calendarul cu 10 zile înainte, aducând data echinocțiului de la 11 la 21 martie.

În sec. XX calendarul gregorian a măsurat anul cu 13 zile mai devreme decât calendarul iulian, care continuă să acumuleze anual acele aparent neînsemnate 11 min. 14 sec., căci anul astronomic are 365 zile 5 ore 48 min. 46 sec. Prin asta se explică și faptul că sfințele sărbători de Crăciun cad pe stil nou (gregorian) la 25 decembrie, iar pe stil vechi (iulian) la 7 ianuarie. Majoritatea absolută a țărilor creștine, atât catolice, cât și ortodoxe, au trecut demult la stilul nou, bazat pe rigorile ști-

ințifice, și în biserică, și în viața laică. Deocamdată, stilul vechi se mai respectă doar în bisericile creștine ortodoxe ale câtorva țări, aflate cândva sub jurisdicția Patriarhiei de la Constantinopol sau sub cea a Patriarhiei Moscovei și a întregii Rusii.

Pentru a nu-i pune pe creștinii noștri în situația delicată de a sărbători Anul Nou în zi de post, fiind nevoiți să se înfrupte, Biserica creștină din Moldova ar fi bine să adopte stilul nou, mergând în pas cu toată lumea creștină civilizată. Cu atât mai mult cu cât Parlamentul R. Moldova, pentru a nu leza libertățile creștinilor care sărbătoresc Crăciunul „pe nou”, a decretat oficial data de 25 decembrie ca zi de odihnă. Deci, soluționarea acestei probleme nu necesită mari eforturi, decât poate o bună și argumentată explicare credincioșilor, reforma depinzând, în cea mai mare parte, de înalt Prea Sfințita conducere bisericească din Moldova. Căci n-ar trebui să facem dogmă și dintr-un calendar care rămâne în urmă cu 13 zile. Nu de alta, dar, după cum vedem, până și cititorii noștri, copiii, nu vor să întârzie cu colinda sau să meargă cu ea pe la casele creștinilor după ce au mers deja cu... „Plugușorul”.

Ion ANTON

ABONAREA — 2020

Continuă abonarea la revista săptămânală „Florile Dalbe”

Rețineți, „Florile Dalbe” înseamnă:

• Un colind pentru mintea și sufletul elevilor de la clasa a II-a până la clasa a XII-a, dar în special pentru cei din ciclul gimnazial;

• Un profesor subtil de educație civică și moral-creștină, de literatură, istorie, cultură, civilizație, filozofie, ecologie, artă plastică etc. — un supliment considerabil la manualele școlare;

• Un prieten fidel care oferă copiilor și adolescenților cele mai potrivite sfaturi în cele mai delicate situații;

• Un organizator iscusit de concursuri, întegre și jocuri de perspicacitate, cu premii și cadouri de neuitat.

Condițiile de abonare le găsiți la orice oficiu poștal. Elevii din Chișinău pot perfecta abonamente post-restant.

Relații la tel.: 022-23-37-78;
022-23-41-95.

PREȚUL ABONAMENTULUI:
1 lună — 32 lei, 3 luni — 96 lei,
6 luni — 192 lei, 9 luni — 288 lei

„Florile Dalbe” apare la tipar offset, COLOR.

Consultați Catalogul Poștei Moldovei, index PM21238

Premiul Internațional
PENTRU CALITATE ȘI EXCELENȚĂ

PARIS 2008

"STEAUA CALITĂȚII" Categoria AUR

Ieri – licean, azi - student

„Mă simt o norocoasă...”

Zilele trecute, intrând pe la Liceul „Hyperion” din Durlești, am întâlnit-o pe Valeria Butnaru, o bună cunoscută din trecut, care nu o dată a participat la diferite olimpiade municipale și republicane, ocupând de câteva ori locul I. Bineînțeles, curiozitatea m-a făcut să mă apropiu de ea și să-i pun câteva întrebări despre cum îi merg treburile.

– Salut, Valeria! Unde te afli în momentul de față?

– Buna ziua! Îmi fac studiile la Paris, la Facultatea de Economie a Universității Paris 1 Pantheon-Sorbonne.

– Știu că deseori ai participat cu mare succes la olimpiadele cu profil umanistic. De ce ai ales anume Economia?

– Economia reprezintă o totalitate a materiilor precum matematica, istoria, jurisprudența, care la unison ne oferă posibilitatea să înțelegem cum funcționează o societate și cum am putea participa la dezvoltarea acesteia. Iar cum acestea erau subiecte care îmi trezeau interesul, am decis să profit de cunoștințele pe care le-am obținut la liceu pentru a-mi „potoli” curiozitatea și a încerca să îmbunătățesc realitatea zilei de azi.

– Dar care materie ți se pare cea mai interesantă și de ce?

– Dintre toate, statistica mi se pare cel mai „apropiat” obiect, pentru că însumează atât cunoștințe în domeniul matematicii, cât și posibilitatea de interpretare, în urma analizelor efectuate, a rezultatelor pe care le obții. Faptul că prin cifre putem determina cum evoluează sau involuează o națiune, ne oferă posibilitatea să înțelegem care e impactul evenimentelor istorice sau al politicilor promovate de guvern asupra economiei.

– Ce diferențe majore ai observat între sistemul de învățământ universitar din Franța și cel din Moldova?

– În primul rând, taxa de instruire este aceeași în toate universitățile de stat din Franța, astfel încât, indiferent de facultatea pe care o alegi, ai acces la învățământul universitar. Acest lucru, însă, determină o concurență acerbă la anumite facultăți, precum, bunăoară, medicina. În al doilea rând, sistemul francez oferă un program interesant de aplicare a ceea ce înveți prin încadrarea în câmpul muncii, începând cu anul trei de licență. Această practică, numită „alternanța”, este una opțională. Eu sunt o susținătoare a acesteia, pentru că oferă studenților posibilitatea să alterneze studiul cu munca, o dată la 2-3 săptămâni, și să obțină experiența care este extrem de necesară pentru a avea un job bun. În plus, cunoști oameni noi, profesioniști, mentori care te inspiră și de la care poți învăța lucruri valoroase.

– Știu că îți place mult sportul, căci ai fost membră a clubului de dans „Un pas înainte”. În plus, ai reprezentat liceul la olimpiada municipală de educație fizică, obținând o diplomă de mențiune. Pasiunea pentru sport mai este o prioritate în viața ta?

– Este adevărat că, aproximativ cinci ani, am făcut parte din lumea dansului, însă acesta era doar o formă de relaxare activă. În urmă cu trei ani, am descoperit fitnessul și alergatul, două componente ale sportului care fac și astăzi parte din viața mea și mă țin mereu în formă, plină de energie și dornică de a evolua încontinuu. Totuși, lipsa dansului se resimte și sper că, în viitorul apropiat, voi deveni membru al vreunui club coregrafic parizian.

– Cui i se datorează reușitele tale?

– Cred că oamenilor care au investit în mine, indiferent de resursă: timp, bani, energie. Aceștia sunt părinții, profesorii și prietenii mei ori, altfel zis, oamenii care au creat cercul social în care am crescut. Sunt convinsă că, indiferent de capacitatea intelectuală pe care o are un om, șansele de reușită se reduc considerabil, dacă el nu are mentorii și susținătorii potriviți. De aceea mă simt o norocoasă că m-am născut la Durlești, în familia Butnaru; că am învățat la „Hyperion”, având-o în calitate de dirigintă pe dna Onufrei, profesoară de franceză, care mi-a cultivat dragostea pentru această limbă; că am avut mereu familia și oamenii dragi alături. Ceea ce trăiesc azi, era recent doar un vis, iar prin asta vreau să îndemn tinerii să nu renunțe la vise, pentru că doar ele ne dau aripi să ne luăm zborul, iar apoi, poate, să ne întoarcem acasă pentru a transforma țărișoara noastră într-un loc mai prietenos, în special pentru tineri.

Consemnare: Oxana MOLDOVANU

MÂINILE NOASTRE

Studiind în cadrul orelor opționale disciplina „Educație pentru sănătate”, elevii din clasa a IV-a „D” erau nerăbdători să aplice în practică cunoștințele acumulate. Și iată că a sosit clipa mult așteptată când i-am anunțat că vor participa la un training de formare a abilităților de prim ajutor cu genericul „Mâinile voastre pot salva viața”.

La Centrul Educațional de Simulare în Instruirea Medicală (CESIM), unde ne-am deplasat, am fost întâmpinați de doamnele Ludmila Ivancov și Marina Negrean și câțiva voluntari – studenți la Colegiul de Medicină. Repartiți pe grupe, copiii au avut posibilitatea de a face o rotație în cele cinci secțiuni, unde s-au pomenit în mai multe situații concrete de acordare a primului ajutor. Astfel, au fost încurajați să acționeze, atunci când o persoană își pierde cunoștința sau are nevoie să i se facă respirație artificială, au învățat cum să măsoare corect tensiunea arterială sau temperatura corpului, cum trebuie îngrijit un copil mic. De asemenea, au cercetat situarea organelor interne în mărime naturală, au luat soluție în seringă și au pus injectii.

Emoții de nedescris, atenție maximă și dorință arzătoare de a experimenta cunoștințele obținute la cursul teoretic au trăit elevii pe parcursul acestei lecții neobișnuite. Au avut o colaborare activă cu studenții-voluntari, care i-au ghidat cu pricepere și le-au răspuns la toate întrebările. Copiii și-au exprimat cu îndrăzneală propria părere în anumite situații, iar curiozitatea lor sinceră transmitea energie pozitivă și încredere în

„Știm să facem și injectii!”

cea ce spun și ce fac. La final, fiecare a primit cu mândrie din partea CESIM un Certificat care-i confirmă cunoștințele de acordare a primului ajutor medical.

Bucuroși de descoperirile făcute, elevii s-au convins că disciplina „Educație pentru sănătate” este foarte utilă pentru viață, iar Melania BUHNĂ, Nicoleta RUSU, Beatrice COJOCARI, Maria MORARI, Bogdan BODRUG ș.a. au decis că vor și ei să devină medici. „Este o profesie complicată, dar atât de necesară pentru fericirea oamenilor!” a exclamat cu încântare Beatrice. Dispoziția copiilor a fost preluată de părinții care i-au însoțit: „E o plăcere de nedescris să-i vedem pe toți atât de

„STRĂBUNII NOȘTRI ne lăsară trecutul nostru și o FRUMOASĂ ȚĂRĂ”

Acesta a fost motto-ul săptămânii patriotice, care s-a desfășurat la Biblioteca pentru Copii din orașul Drochia. Am pornit de la motivul că educația patriotică a fost și rămâne una din laturile mereu active ale formării personalității lor, deoarece omul fără Patrie e ca pasărea fără cuib.

În scopul dezvoltării tematicii propuse, în sala de lectură au fost prezentate două expoziții de carte cu genericul „Celebrități ale neamului” și „Am un plai ca din poveste”. Beneficiarii Serviciului modern de bibliotecă „Academia Micilor Vedete” au realizat un filmuleț dedicat evenimentului, în care au recitat cu însoțire versurile preferate despre marea lor dragoste de plai și respect pentru strămoși.

Cele două activități: „La poartă la Ștefan-Vodă” și „Ștefan, Ștefan, domn viteaz”, organizate la solicitarea elevilor din clasa a III-a „B” de la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” (învățătoare dna Rodica GOLBAN) și a celor din clasa a III-a de la Gimnaziul „I. Creangă” din satul Țarigrad (învățătoare dna Emilia ȚURCAN), au transformat această zi într-o adevărată sărbătoare. Copiii au participat la dezbateri pe marginea legendelor despre slăvitul domn al Moldovei, și-au exprimat părerile în discuțiile despre viața domnitorului, apoi au semnat o scrisoare adresată Măriei Sale, în care l-au asigurat de marea lor credință și dragoste pentru țara pe care marea voievod a scăpat-o pe vremuri de la pier-

zanie, de străduință în munca de învățare a buchiei, a respectului față de părinți, bune și a grijii de patrimoniu lăsat în paza noastră. În semn de recunoștință pentru trecutul glorios, țară independentă și învățăminte prețioase, ei au depus flori la bustul lui Ștefan cel Mare, situat în Piața Centrală a orașului nostru.

Suntem mulțumiți că, prin intermediul acestui șuvoi de informații, biblioteca noastră contribuie la realizarea unui important obiectiv al educației - studierea trecutului istoric al țării și al cultivării dragostei de pământul natal, inițiindu-i, în acest scop, pe cititorii săi în multiple acțiuni și activități culturale.

Colectivul Bibliotecii pentru Copii Drochia

extrașcolare

POT SALVA VIETI!

„Suntem pregătiți pentru a vă ajuta!”

captivați și serioși. Cu siguranță, această excursie le va fi o lecție de mare folos pentru toată viața. Foarte posibil să-i determine și în alegerea viitoarei profesii, de ce nu? Mulțumim pentru organizarea acestei excursii deosebite!” s-au exprimat dnele **Aliona Covanji, Olga Cojocari, Marina Buhnă-Fulga**.

Relația strânsă dintre teorie și practică constituie baza educației. Obiectivul activităților extrașcolare constă în dezvoltarea unor aptitudini speciale, acumularea de noi cunoștințe-descoperiri, noi explorări și abilități de comunicare. Fiecare profesor caută propriile căi pentru a reuși să ajungă la rezultatele dorite și sunt conștienți că activitatea dată îi va motiva și încuraja pe elevii mei la o învățare mai aprofundată a disciplinelor opționale.

Ecaterina STRĂTILĂ,
învățătoare la clasa a IV-a „D”

mun. Chișinău,
Liceul Teoretic „Traian”

Înmânarea certificatelor

In memoriam

ORA STELIANEI

„Stelele care cad nu pier,
Stelele care cad se duc
pe un alt cer...”
(Grigore VIERU)

Poeta **Steliana GRAMA**, plecată prematur spre alte tărâmuri, este una dintre acele stele. Chipul ei, luminos și pururi tânăr, a rămas pecetluit în fiecare poezie, în fiecare cuvânt rostit de ea. Cei ce o iubesc și îi păstrează amintirea s-au întrunit la o seară de comemorare, care s-a desfășurat la Centrul de Documentare și Informare „Steliana Grama” din cadrul Liceului Teoretic „M. Viteazul” din capitală.

La manifestarea, care a avut-o ca moderatoare pe **Iuliana BUȚĂ**, au participat elevii din clasele a VI-a și a XI-a, ghidați de dna **Lidia PEREV** și dna **Ludmila PRUNICI**, profesoare de limba și literatura română. Oaspeți de onoare ai acestui eveniment au fost părinții poetei, scriitoarea **Claudia SLUTU-GRAMA** și tatăl, **Dumitru GRAMA**. Organizatorii și-au propus să promoveze în rândul tinerilor cititori creația Steliane Grama, să aducă la inimile lor gândurile și idealurile ei curate.

Elevii din clasa a XI-a: **Vasilița VALENTIN, Mădălina JUMBELI, Dan CARP, Ion GHIUȚĂ, Andreia OSTROFĂȚ** au vorbit despre viața și activitatea poetei, iar colegii lor din clasa a VI-a: **Maria POALELUNGI, Anastasia ARUNCĂ, Doriană VIERU, Iustina BALAN, Cristina GUȚU, Cătălina GAVRILIȚĂ, Bianca GANJU, Alina ȚURCAN** au evoluat cu un recital de poezii. Participanții au vizionat imagini cu Steliana Grama, prezentate în format electronic de **Cristian NĂVALOACĂ** și **Iulian BURDUNIUC**. Elevii au fost impresionați de curajul fetei și de fragedă s-a angajat în mișcarea de renaștere națională, scriind poezii dedicate limbii române, tricolorului, iubirii de neam și țară. Multe din versurile sale incluse în placheta „Rană de stea” au fost puse pe note, fiind interpretate de **Silvia GRIGORE, Stela MITRIUC, Anatol DUMITRAȘ**, artiști cu care autoarea a avut o colaborare strânsă în timpul vieții.

Frumoasa poezie „Învățător cu dalbe plete”, pe care Steliana Grama a consacrat-o dnei

Iulia BOTEZATU, profesoara ei de limba și literatura română din anii de studii la Școala medie nr. 23 din capitală (reformată, ulterior, în Liceul Teoretic „M. Viteazul”), l-a inspirat pe compozitorul **Eugen MAMOT** să scrie un cântec cu acest titlu. Cum a fost eleva Steliana Grama în anii de școală, cum se manifesta la orele de limba română am aflat de la dna Lidia Perv. Profesoara a depănat amintiri de la începutul activității sale profesionale, când a încurajat-o pe viitoarea poetă să scrie.

Doamna Claudia Slutu-Grama le-a vorbit celor prezenți despre noua carte a Steliane, un volum de proză în curs de apariție. Tatăl poetei i-a îndemnat pe elevii să citească, provocându-i la activitate creatoare. Ca răspuns la cuvintele sale, Iuliana Buță a recitat o poezie proprie, reușind să impresioneze auditoriul. Dorința sacră a Steliane Grama era de a rămâne în amintirea tuturor ca o cititoare neobosită.

Tatiana PALAMARCIUC,
bibliotecară

mun. Chișinău,
Liceul Teoretic „M. Viteazul”

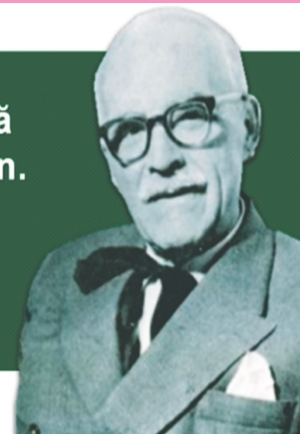

Participanții la manifestare

Lumina spiritului

A avea mult înseamnă
adesea a stăpâni puțin.

Tudor Arghezi

MAXIME ȘI AFORIȘME de Tudor ARGHEZI

- Tinerețea n-are nevoie să fie frumoasă ca să fie divină.
- Să nu-ți faci drepturi din suferințele și nedreptățile îndurate.
- Omul își plătește greu dreptul la inteligență cu conștiința că este muritor.
- Cinstea nu poate fi nici mai mică, nici mai mare, ea este întregă sau nu este deloc.
- Vorba goală joacă un rol însemnat în absența ideilor.
- Omului îi place să se mintă și să fie mințit și când nu-l mai minte nimeni și nimic, se dezorganizează.
- Nefericirea oamenilor vine din ușurința cu care se lasă păcăliți.

Ecoul sărbătorilor de iarnă

Am venit SĂ COLINDĂM

De sărbători, nepoții lui Moș Crăciun ne-au venit cu tradiționalul Colind, cu urări de sănătate, bunăstare, bucurii în toate, realizări și încredere în ziua de mâine. Ei sunt cei mai activi cititori ai Bibliotecii publice din Sărătenii Vechi și cei mai buni prieteni ai muzeului Consiliului local al comunei noastre. Pe 24 decembrie, ceata de copii a pornit Colindul, care a continuat până la Bobotează. Cu cele mai sincere și calde cuvinte am colindat-o pe doamna primar al comunei Sărătenii Vechi, **Veronica CUPCEA**, și pe consilierii comunei. Împreună cu cei mai frumoși și mai cuminiți copii ai satului, am cântat colindele specifice sărătenenilor și am făcut să răsunе vechile urături pe la toate casele, promovând astfel tradițiile și obiceiurile de iarnă. Iar, pentru ca sărbătoarea să fie cu adevărat magică, copiii au împărțit tuturor crenguțe verzi de brad cu miros de iarnă, liniște și pace, bradul fiind simbol al vieții veșnice, purtător de sănătate, putere și noroc.

La 27 decembrie, împreună cu bravii noștri păstrători de tradiții și obiceiuri, i-am colindat, i-am urât și semănat, dorindu-le sărbători fericite, pe bătrânii „cu mai puțini nepoți” din satul nostru, care își duc traiul la azilul pentru persoane în etate. Nu am uitat nici de persoanele cu nevoi speciale din Sărătenii Vechi.

Dragi colaboratori ai săptămânalului „Florile Dalbe”, Venim și noi către dumneavoastră cu un Colind de Crăciun. Vă dorim un an mai bun, vă rugăm cu dragoste creștină să primiți în dar lumină, zurgălăi de flori de gheață să vă bucure în viață, mult noroc să-aveți în toate. La Mulți Ani cu sănătate!

Natalia BĂRLĂDEANU, șefa Bibliotecii Publice

s. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești

INELUȘ- ÎNVÂRTECUȘ

Nr. 3 (2019)

Am început noul an cu „Florile Dalbe”! ne-au dat vestea bună învârtecușii din clasa a II-a „B” de la Liceul Teoretic „D. Alighieri” din capitală. Iată-i, în imagine, alături de doamna învățătoare Rodica MURUZ, care i-a ajutat să lege prietenie cu publicația îndrăgită a copiilor.

Ai un hobby?

CEA MAI DE FOLOS ZĂBAVĂ

În era digitală, copiilor le este mai ușor să ia în mână o tabletă sau un telefon. Iar cartea, prietena credincioasă, rămâne uitată pe raft.

Pentru a-i inspira pe elevii din clasa a II-a la lectură, dna învățătoare **Diana ORLICENCO** de la Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din orașul Sângeră, a creat în clasă o bibliotecă. E neobișnuită, pentru că are forma unui copac, a cărui tulpină este plină de cărți. Copiii au contribuit cu drag la completarea ei, aducând de acasă cărți de autori autohtoni, dar și literatură universală pentru toate gusturile și preferințele. Micii cititori erau dornici să afle: ce se ascunde între copertile cărților? Copacul i-a îndemnat să intre în scorbura și, de atunci, le dezvăluie, generos, tainele sale. Pentru cei mai mulți, lectură sau, pur și simplu, răsfoitul cărților în timpul pauzelor a devenit un hobby.

În urma acestor ocupații, picii s-au făcut mai curioși, vorbesc fluid, știu să selecteze cele mai importante informații și să deosebească o carte

foarte bună de una bună. Enunțurile lor alcătuite la ora de limba română bucură inima doamnei învățătoare, iar pregătirea temelor pentru acasă a încetat să fie o problemă pentru ei.

Oricine dintre acești copii poate fi autorul care își ascunde cartea în copac. „Scriitorii” creează lapbook-uri și alte cărțile pe care le răsfoiesc, apoi, împreună cu ceilalți colegi.

O carte nu se citește în grabă sau la voia întâmplării. Doamna Diana Orlicenco știe să îndrume lectura picilor astfel, ca aceasta să devină pentru ei „cea mai frumoasă și mai de folos zăbavă”, vorba cronicarului Miron Costin.

INELUȘ

Ion DIORDIEV

Are vale și urcuș,
Hai cu noi la

(Săniuș)

Alb e peste tot când ninge,
Chiar și focul poate stinge.

(Omătul)

GHICITORI

Zboară fulger spre vâlcea,
Dar la deal s-o duci ar vrea.

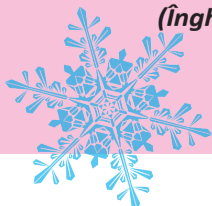
(Sania)

Iarna, ziuă în amiază,
Flori pe la ferești pictează.

(Gerul)

Vine rața la scăldat,
Însă lacu-i ...

(Înghețat)

Coordonator de pagină: Lica MOVILĂ

Steliana GRAMA

Vremea e să scoatem BRADUL

Vremea e să scoatem bradul,
Bradul plin cu jucării,
Ce-a adus atâtea daruri
Și atâtea bucurii!

Bradul nostru veșnic verde,
Bradul nostru din povești
Singur în ungher se pierde,
De nu vrei să-i mai vorbești.

Dacă-i spui o poezie,
Dacă mai discuți cu el,
Bradul nostru nu se simte
Chiar atât de singurel.

Dar... s-a dus revelionul!
Și vacanța mea s-a dus.
Și am lecții, lecții, lecții,
Nici o clipă n-am în plus.

Nu am timp să-ți mângâi

steaua

Ce lucește-n vârful tău,
Chit că-ai fost cel mau

fantastic

Și mai brav din Chișinău.

Nu am timp măcar la joacă
Să mai ies cu alți copii ...
Vremea e să scoatem bradul,
Bradul ... fără jucării.

Debut la „I.- Î.”

ANOTIMPUL PREFERAT

Iarna este minunată,
Cu sărbători și ciocolată.
Prin zăpadă și nămeți
Aleargă fete și băieți!

Alina CIOB,
elevă în clasa a II-a „D”
mun. Chișinău,
Liceul Teoretic
„D. Alighieri”

„Primii fulgi”: Desen de Sofia BALTAGA, elevă în clasa a II-a „D” la Liceul Teoretic „D. Alighieri”

Glume

— Dacă azi ești cuminte, mâine mergem la cinema.
— Nu s-ar putea să ne ducem azi la cinema, iar mâine să fiu cuminte?

* * *

Ionuț:

— Mămico, cine e mai mare de ani: eu sau motanul?
— Tu, dar de ce mă întrebi?
— Pentru că nu înțeleg de ce el are mustăți, iar eu, nu?

* * *

— Cum crezi, de ce braștele orăcăiesc numai seara?
— Pentru că atunci dorm cocostârcii.

* * *

— Anișoara, pleacă de acolo, ai să strici barometrul!
— Nu te îngrijora, mămico. Mâine e ziua ta și vreau să fie timp frumos.

* * *

— Care dinți apar la om în ultimul rând?
Elevul:
— Cei artificiali, domnule profesor.

EȘTI ISTET?

Unul dintre obiecte este de prisos. Găsește-l, expediază răspunsul la redacție și participă la concursul nostru.

AVE TERRA!

Nr. 1 (310)

Pagină de cultură și educație ecologică

De veghe naturii

VEVERIȚA

Este acrobatul lumii animalelor. Uimește prin săriturile sale, de pe o creangă pe alta, la mare înălțime, și prin viteza cu care aleargă pe ramurile arborilor, de care se agață cu ghearele ei ascuțite. Iar coada sa stufoasă, mai lungă decât întreg restul corpului, o face să fie ușor de recunoscut de toată lumea.

Vechii greci îi spuneau veveriței „skiouros”, denumire rezultată din alăturarea cuvintelor „skia” (care înseamnă umbră) și „oura” (coada). Adică „cea care stă în umbra cozii sale”.

Trăiește pe Terra din cele mai vechi timpuri, zoologii americani descoperind în statul Carolina, S.U.A., fosile ale unor exemplare de veveriță gri, a căror „vârstă” a fost estimată a fi de aproximativ 50 de milioane de ani! O întâlnim și în prezent, în foarte multe zone ale globului, în special în apropierea terenurilor împădurite, dar chiar și în parcurile și pe străzile localităților din vecinătatea pădurilor, veverița adaptându-se foarte ușor traiului printre oameni.

Deși nu sunt diferențe foarte mari între acestea, există, în prezent, peste 300 de rase de veverițe, împărțite în șapte mari familii, cele mai

cunoscute și mai numeroase fiind veverițele gri, veverițele zburătoare și veverițele de arbore.

Veverița gri are o lungime de 30 - 40 cm (inclusiv coada) și o greutate care nu depășește 0,5 kg. Se hrănește în special cu alune, nuci, semințe, sămburi și fructe de pădure, dar nu refuză - atunci când „se mută” la oraș și oamenii îi oferă - biscuiți, covrigi, napolitane și chiar piz-

za! Trăiește aproximativ 6 ani, dar atunci când „se plimbă” pe străzile orașelor, viața ei este scurtată, de cele mai multe ori, de roțile mașinilor, sub care ajunge, din nefericire.

O rudă mai mică a veveriței gri este cea **roșcată** (*Sciurus vulgaris*), care măsoară cel mult 20-25 cm, are blană în nuanțe de la cărmiziu la negru-roșcat, burta albă și o coadă lungă, din fire pufoase și ciufulite. Veverița roșcată preferă să trăiască în pădurile de conifere, unde găsește din belșug hrana ei preferată: semințe și conuri de pin sau de brad.

Și în neamul veverițelor există pitici și giganți. Cea mai mică veveriță poate fi întâlnită în Africa (a fost denumită, de aceea, **pigmeul african**), mai exact în sud-estul Nigeriei, în Camerun și Gabon. Nu o să vă vină să credeți, dar capul și corpul acestei mici veverițe au împreună 7 cm, iar coada mai masoară încă pe atât! Uriașul din familia veveriței se numește **Ratufa** (*Ratufa indica*), cunoscută fiind și ca **veverița gigantică indiană**, corpul și coada acesteia măsurând împreună până la 90 m! Aceste veverițe uriașe trăiesc în sud-estul Asiei și în câteva zone din Nepal.

Revenind la veverițele obișnuite și la modul lor de trai, menționăm că aceste mici animale sunt active în tot timpul anului, fără a hiberna iarna. Faptul că, odată cu începerea sezonului rece, nu își mai fac apariția are o altă explicație: ele se retrag în scorburi sau vizuini pentru a-și păstra căldura corpului, părăsindu-și adăpostul doar pentru a-și reface proviziile de hrană.

Fiind atât de simpatice și de prietenoase, vă veți întreba dacă ați putea aduce o veveriță în camera voastră, pentru a o crește ca pe un animal de companie. Răspunsul este: categoric nu! Veverița are nevoie de spațiu în care să poată alerga, sări, să se poată cățăra. Fără să vrea, nu din răutate, ea poate distruge, pur și simplu, lucrurile din casă, cu ghearele sale ascuțite și cu dinții ei formați pentru ros. Așa că nu ne rămâne decât să le admirăm pe aceste drăguțe acrobate cu coada stufoasă în mediul lor natural, să le hrănim și să le protejăm.

Andrian MOVILĂ, elev
s. Roșu, r-nul Cahul

File din „Cartea Roșie”

Ghiocel bogat

Specie pereclitată. Vegetează în preajma com. Cioara și s. Sărata-Răzeși, r-nul Hâncești. Peste hotarele republicii este răspândit în Caucazul de Nord, Transcaucazia de Vest, Asia Mică, Europa de Sud și Centrală, regiunea Mării Mediterane etc.

Pentru creștere preferă pădurile de luncă de plop alb, depresiunile cu umeditate sporită, luncile, lizierele, tufărișurile. Aria de răspândire este limitată, numărul plantelor fiind de circa 300 de exemplare. Plantele se dezvoltă bine, înfloresc și fructifică. Condițiile optime de creștere pot asigura în întregime viabilitatea populației.

Este o plantă bulbiferă timpurie. Înfloresc începând cu decada a doua a lui aprilie în decurs de 2-3 săptămâni. Semințele se maturizează de la sfârșitul lui mai până la jumătatea lui iulie. Se înmulțește prin semințe și prin bulbi. Ghiocelul bogat e rezistent la secete. Crește în Grădina Botanică a A.Ș. a Republicii Moldova și Parcul Dendrologic din Chișinău. Se dezvoltă satisfăcător, înfloresc și fructifică. Plantele bine îngrijite sunt mai mari decât cele spon-tane. Suportă bine replantarea și se înmulțește, mai ales, prin semințe recent recoltate. Este ocrotit pe o parcelă din Rezervația naturală silvică „Dancu”.

Concursul „Urmați-ne exemplul!”

COMORILE PĂDURII

Pădurea este una din minunile naturii. În pădure totdeauna te simți ca în poveste, mai ales vara sau toamna, când poți găsi o mulțime de pomușoare gustoase, cireșe amăruie, alune, ciuperci și alte bunătăți. Câte comori mai ascund desigururile pădurii! De-o pildă, unde mai poți vedea o caprioară, un mistreț, un bursucel lenos sau o ciocănitoare?! Dar o girafă nimeni dintre voi n-a întâlnit în pădurile Moldovei? Da-da! În pădurile noastre sunt și girafe, și urși, și maimuțe, chiar și crocodili, nici nu mai poți să-i enumeri pe toți. În gimnaziul nostru este chiar și o adevărată grădiniță zoologică cu aceste vietăți.

Totul a început cu vreo doi-trei ani în urmă, în timp ce făceam cu elevii o excursie în pădurea Rădoaei. Această frumoasă pădure pornește de la stepa Bălțului, apoi se întinde peste văi și dealuri, ajungând tocmai pe malurile Nistrului. Excursia a fost una din cele mai frumoase. Hoinărind pe cărărușele pitorești, am întâlnit o caprioară zburdalnică, i-am dat binețe vulpii roșcate, ce se grăbea și ea undeva cu treburile ei, iar o veveriță neastâmpărată nu voia să se despartă de noi, sărind din copac în copac. La un popas, cineva a zis:

- Totuși, puține animale trăiesc în pădurile noastre. Iată, în Africa, sunt și lei, și tigri, și girafe...

- Și la noi tot sunt girafe, a bombănit Trofimaș, un băiat tăcut și pistruiat ca oul de potârniche. Toți am bufnit în răs. Numai Trofimaș s-a făcut serios, a deschis ranița, scoțând tot atunci o mică girafă. În poiană s-a lăsat tăcere, apoi cineva dintre fetițe l-a aplaudat zgomotos.

- Vai, cu adevărat, o mică girafă, băieți! Uitați-vă ce simpatice e! Trofimaș s-a pomenit înconjurat de copii.

- Eu am și un crocodil, a zis Trofimaș, scoțând din rucsac o rădăcină verzuie. La început nu toată lumea a văzut crocodilul. Numai după ce Trofimaș a cioplit cu un cuțitaș câte ceva de pe rădăcină, copiii au exclamat:

- Crocodilul!! A început o gâlceavă mare, cu amintiri de altădată, cum cineva a găsit și el o rădăcină ce semăna cu un șarpe, altul o ciotcuță - leit o maimuță, al treilea - o „pasăre măiastră”...

În pădurea Rădoaei erau împrăștiate o mulțime de rădăcini, crenguțe și ciotcuțe. Cineva a propus să le strângem pe cele mai interesante, să organizăm în gimnaziul nostru o expoziție.

... Trec anii. Neobișnuita noastră grădiniță zoologică „Comorile pădurii” se completează cu tot mai multe și mai multe perle. Nu credeți? Atunci priviți-le, să vă convingeți.

Mihail GHERMAN

Coordonator de pagină: Octombria ONOFREI

Evantai folcloric

Tradițiile sărbătorilor de iarnă la „Festivalul Datinilor”

În premieră, la Chișinău, au fost prezentate tradițiile sărbătorilor de iarnă ale diferitelor etnii din țara noastră. Un număr mare de ansambluri folclorice au evoluat cu mult suflet, aducând în scenă obiceiurile specifice regiunilor din care vin. Evenimentul a fost organizat de Agenția Relații Interetnice și a adunat zeci de spectatori la Casa Naționalității din capitală.

În Moldova, tradițiile și obiceiurile de Anul Nou de rit vechi sunt păstrate cu sfințenie. În ajun de ziua Sfântului Vasile, oamenii merg cu Ursul, urându-le stăpânilor un an cât mai îmbelșugat și plin de evenimente frumoase. De Sfântul Vasile, gospodarii își deschid larg porțile pentru a primi cete de semănători. De asemenea, creștini

pregătit foarte mult timp, chiar mai mult de două luni”, a spus Vitali Todorov, conducător muzical la Liceul bulgar „Vasil Levski”.

Încă o tradiție frumoasă, păstrată de la strămoși, este umblatul din casă în casă cu „Sorcova” - o crențuță de pom fructifer, împodobită cu flori din hârtie colorată. Gazdele sunt atinse cu acest ram și li se urează sănătate și bunăstare. Totodată, bătrânii zic că, dacă în noaptea de Sfântul Vasile va ninge, anul va fi foarte îmbelșugat.

Dna Nina Capsamun, conducătoarea ansamblului folcloric din Găgăuzia, a menționat că, prin aceste colinde în română și în găgăuză, prin cântece și dansuri, artiștii au dorit să atragă atenția asupra importanței păstrării datinilor și obiceiurilor strămoșești.

— Scopul acestui festival a fost de a populariza tradițiile și obiceiurile minorităților naționale, implicând diferite organizații folclorice și artistice. Evenimentul a fost o premieră pentru noi, astfel de lucruri fiind necesare, a relatat Nicolae Răbița, director al Agenției Relații Interetnice.

Cor. „F. D.”

Am venit să colindăm

merg la biserică și se roagă pentru sănătatea celor apropiați, apoi, preoții îi seamănă pe oameni, pentru ca să aibă un an nou frumos și bogat.

„Este o seară când în casă vin colindătorii. Am prezentat ritualul întâmpinării acestora într-o familie tradițională de bulgari. Ne-am

Steaua sus răsare!..

Coordonator de pagină: Renata CUPCEA

UNIVERS CULTURAL

Nr. 1 (20)

Tinere talente

Se simte un adevărat artist

Ștefan Negruță, un băiețel energic și mereu bine dispus, este elev în clasa a IV-a „B” la școala Primară Nr. 83 „Grigore Vieru” din capitală. I-a plăcut să danseze încă de la grădiniță. Chiar de atunci s-a înscris în ansamblul de dansuri populare „Lozioara” din Chișinău și crede că va fi pasiunea lui pentru totdeauna, deoarece atunci când iese în scenă se simte un adevărat artist, care poate bucura publicul cu frumoși pași de dans strămoșesc.

De câte ori a evoluat împreună cu colectivul, au luat diplome și premii la concursuri de prestigiu. În vara anului 2019, a fost și la „Festivalul Familiilor și Tradițiilor Populare” întru promovarea valorilor și tradițiilor, „Lozioara” fiind apreciat cu diplomă de excelență. Apoi trupa sa a obținut și o diplomă cu mențiune pentru participare activă la „Festivalul Loziei”.

În plus, Ștefan are curajul să iasă în fața spectatorilor și ca declamator. Nu demult, s-a ales cu locul întâi la recitalul de poezie „Valeriu Cupcea”. Elevul studiază arta vorbirii de patru ani. Are în repertoriul său poezii deosebite, amuzante, care creează o bună dispoziție ascultătorilor. Se bucură mult când îi apare ocazia să expună un text sau să recite un poem, unele din ele fiind chiar compuse de el. Poate ușor să-și modifice timbrul vocii, conform personajului pe care îl reprezintă. Interesul față de dans și teatru îl ajută să îmbine aceste arte, ceea ce îl face fericit. Dna Zinaida Scripnic, profesoara de arta vorbirii, spune că toți învățăceii ei sunt de laudă, vor cu adevărat să devină artiști și depun mult efort pentru aceasta. Fără îndoială, sunt foarte talentați și vor avea succes în domeniu, dacă vor persevera în continuare.

Renata CUPCEA

În pași de dans

Laborator de cultură

Dragoste pentru arta vocală

Liceul „Petru Movilă” din capitală are performanțe importante. Acum cinci ani, în cadrul instituției a fost înființată Asociația de Creație, care a devenit, în timp, un adevărat laborator urban de cultură, frecventat de peste 200 de copii. Aici sunt modelate adevărate talente muzicale, care duc faima țării dincolo de hotarele ei. Copiii și-au demonstrat abilitățile în cadrul unui spectacol al cântecului și dansului.

Egor Mironiuc are doar 11 ani, dar își croiește deja un viitor promițător în domeniul muzicii. Timp de cinci ani, băiatul învață să cânte și a reușit să obțină mai multe premii: Premiul II la Concursul internațional de canto din Odesa și Premiul III la Concursul internațional de dans și canto din Truscaveț.

— Îmi place să cânt, să evoluez în fața publicului, să demonstrez ceea ce am mai bun, a declarat Egor Mironiuc.

Atât Egor, cât și mama acestuia le sunt recunoscători profesorilor care activează în cadrul Laboratorului urban de creație, unde micul artist are posibilitatea să-și dezvolte talentul.

— Comunicarea cu alți copii îmi dă forțe și mă îmbogățește spiritual. Esențial este că aici pot să-mi dezvolt aptitudinile, a adăugat băiatul.

Părinții se bucură de succesele băiatului. Deși în familie nu are muzicieni, Egor s-a remarcat încă la grădiniță cu deosebite calități vocale, iar dorința de a prezenta publicului cele mai frumoase piese muzicale îl inspiră să muncească foarte mult.

Alți doi liceeni, Victoria Chișca și Alexandra Katereva, susțin că premiile obținute la concursurile internaționale le datorează, în mare măsură, îndrumătorului lor Ruslan Gherghelaș.

— Ador cântecul, vin cu drag la repetiții. Domnul Gherghelaș este foarte binevoitor, un împătimit al muzicii. Îl vedem ca pe un părinte, a spus Victoria.

— Mă bucur că fac parte din colectiv, pedagogii sunt foarte buni și amabili cu noi. Am obținut Premiul II la Concursul internațional de canto din Odesa, a declarat Alexandra.

La rândul său, conducătorul Asociației de creație, Ruslan Gherghelaș, a menționat:

— Punem accent pe dragostea față de arta vocală, dezvoltarea tinerilor, educăm tânără generație în spiritul dragostei pentru muzică și dans.

Mihaela BUCĂTARI

Cu muzica în suflet

Tehnologii uimitoare

Holograma PRINȚESEI LEIA din „Star Wars” aproape reală

Recent, a fost dezvoltată o tehnologie de proiectare a hologramelor care pot fi văzute cu ochiul liber, auzite și chiar atinse, potrivit unui studiu publicat în revista Nature, relatează AFP.

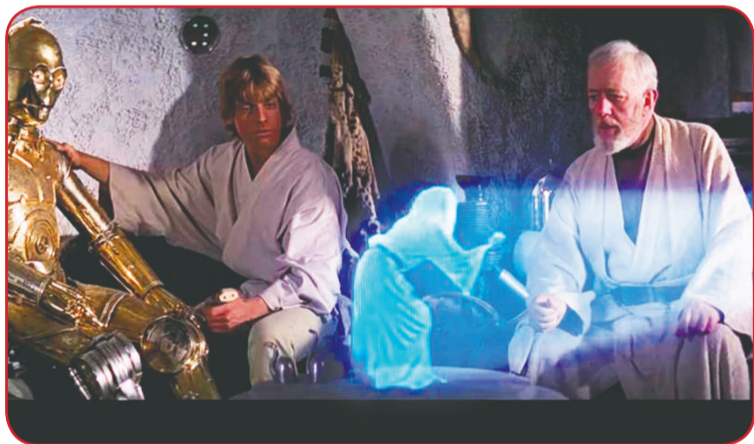
Datorită ultrasunetelor, prototipul realizat la Facultatea de Inginerie și Informatică a Universității britanice din Sussex proiectează orice imagini 3D, de exemplu, un fluture colorat zburând sau un glob terestru etc. Toate acestea sunt vizibile fără cască sau orice alt dispozitiv, lucru nemaiauzit până acum. Exact ca în „Star Wars”. Cercetătorii spun că invenția lor poate fi comparată cu imaginea holografică a prințesei Leia din episodul întâi al epopeii, dar mai performantă.

„Sistemul revoluționează conceptul de display 3D. Conținutul nu este doar vizibil ochiului liber, ci este sub toate aspectele similar obiectului real, permițând interacțiunea cu imaginea”, a declarat Sri Subramanian, responsabil de proiect.

Dispozitivul utilizează unele sonore pentru a menține

o particulă (ca o mică bilă) în aer, prin mecanica levitației acustice. Particula captată este luminată în roșu, verde și albastru pentru a putea controla culoarea. Aceasta se mișcă cu o viteză care îi permite ochiului să o perceapă ca pe o imagine volumetrică în aer. În același timp, imaginea poate să producă sunet și să genereze „feedback tactil”.

Fizicienii au pornit de la ideea că ultrasunetele transportă energie prin aer. Astfel, sistemul stimulează pielea pentru a simți conținut, precum o ușoară adiere a unei bombe de aer comprimat. Posibil, în viitorul nu prea îndepărtat, acest instrument de vizualizare ar putea să fi folosit în anumite domenii precum biomedicina, designul sau arhitectura, sau, mai mult chiar, în telefoanele megarevoluționare, care, neapărat, o să apară.

Cu gândul la...

Viața virtuală

Chiar există așa ceva? mă veți întreba. Milioane de oameni, inclusiv copii, o retrăiesc zilnic în momentul în care accesează internetul pe telefon sau calculator. Cu regret, această lume imaginată a dispozitivelor electronice îi poate influența într-atât pe pici, încât ei se simt complet dezorientați când vine vorba de niște lucruri simple. Ei par să nu mai exploreze nimic în afară de ecranul care le înghite imaginația. De pildă, un vecin de al meu a fost pentru prima dată în centrul capitalei abia în clasa a opta, deoarece viața lui s-a limitat în perimetrul sectorului Ciocana. Jocurile video l-au captivat atât de mult, încât abia dacă-i rămânea timp pentru temele de acasă.

Realitatea rămâne undeva în umbră, iar viața în amănunt a unei vedete pop poate deveni mai importantă decât orice vă înconjoară. Chiar și străbunicii voștri sunt fascinați de această forfotă, practic, inexistentă ca reper în cotidian. Ce să mai vorbim de voi? Povestea parcă s-a transpus în viață, în imagini uimitoare, însă viața rămâne netrăită, mai ales clipele frumoase ale copilăriei când un puști trebuie să facă propriile descoperiri.

În curtea noastră e liniște. Nu mai ies copiii la joacă. Fetele nu mai sar coarda. Băieții nu prea joacă fotbal. Cei mai marișori nu o mai fac pe scauții cercetând păduricea din jur. Nu știu de ce, copiii de azi așteaptă mereu să fie distrați, iar părinții își ies din piele să le ofere câte și mai câte din ce nu au avut ei la timpul lor. Statisticile arată că adolescenții se maturizează mult mai târziu decât părinții lor, ajungând la 18 ani cu o harababură în mințile lor despre ce vor face în viitor, deoarece nu pot discerne falsul de real, fals pe care îl află din internet. Care ar fi soluția? Ieșiți afară, copii, citiți mai multe cărți! Lăsați deoparte smartphone-ul. Discutați cu părinții care încearcă, sperați, să fie auziți. Ascultați istoriile de viață ale bunicii voștri care au ce vă spune. Faceți cunoștință cu vecinii, ca atunci când veți avea copiii voștri, să nu vă fie rușine de singura poveste pe care o știți: „Odată, am citit pe facebook...”. De fapt, cine știe dacă a fost cu adevărat?

Mariana GABURĂ

Nr. 1 (336)

Arheologie

Dragonul din Transilvania

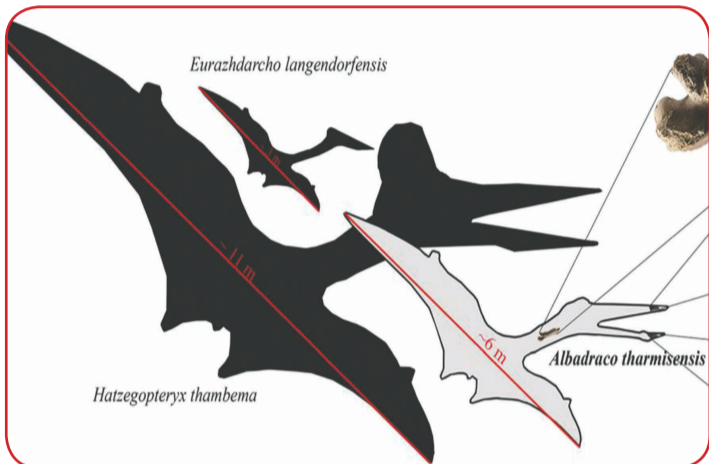
O echipă de cercetători româno-americani a făcut recent o descoperire extrem de importantă. Este vorba de o reptilă zburătoare de dimensiuni mari, care a trăit în Transilvania.

Descoperirea excepțională e din Cretacicul Superior. Este vorba de un uriaș pterozaur, care viețuia pe Insula Hațeg alături de dinozauri pitici.

Identificarea noii specii, *Albadraco tharmisensis*, este un eveniment nemaipomenit pentru comunitatea științifică. Denumirea generică derivă de la numele județului Alba, unde este situată localitatea descoperirii și din latinescul „draco”, care înseamnă dragon. Denumirea speciei a fost stabilită după „Tharmis”, numele dacic al actualului oraș Alba Iulia.

„Prezența a două fragmente de cioc bine conservate și a unei vertebre cervicale este foarte interesantă, deoarece semnifică prima semnalare din Europa a două fragmente asociate, provenite de la același individ”, au arătat cercetătorii.

În pofida numărului mic de oase, noua descoperire aduce date curioase în ceea ce privește anatomia, comportamentul și distribuția paleobiogeografică a acestor reptile zburătoare.

Minunile naturii

Monștrii din Zao Onsen

Pe Pământ sunt multe locuri uimitoare care parcă ar fi de pe alte planete. Un exemplu e sătucul Yao Onsen (Japonia), care a devenit popular datorită monștrilor de zăpadă – urmare a fenomenului spectaculos „juhyo”, generat de furtunile puternice de iarnă, care au loc în Muntele Zao și viscolul siberian. De obicei, în februarie, porțiunile superioare ale copacilor încep să colecteze straturi groase de zăpadă și gheață. Apoi aceștia îngheață în forme fascinante, ce atrag o mulțime de oameni care vor să filmeze acest spectacol al naturii.

D-ale lui Murphy

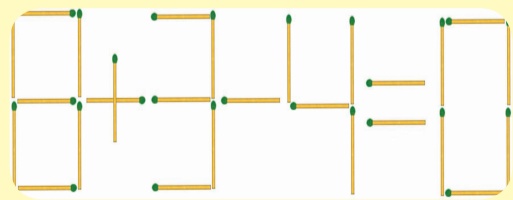
*Unul din motivele pentru care puterile pot să facă mai multă treabă decât oamenii este faptul că nu trebuie să se oprească pentru a răspunde la telefon.

*Un program pentru calculator face ceea ce îi spui să facă, nu ceea ce vrei să facă.

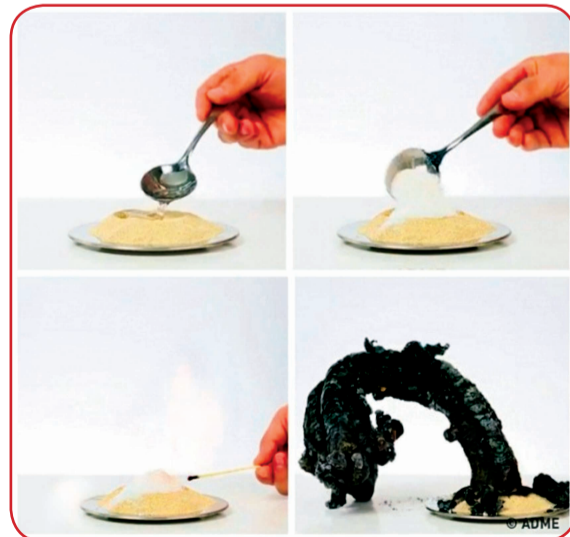
*La originea oricărei erori care este atribuită computerului vei găsi, cel puțin, două greșeli umane, incluzând-o pe aceea de a da vina pe computer.

Problemă de logică

Schimbați locul unui chibrit, astfel încât egalitatea să fie adevărată.

Coordonator de pagină:
Mariana GABURĂ

Laboratorul lui Arhimede

Veți avea nevoie de: nisip, alcool, bicarbonat, zahăr, chibrituri, farfurie pentru „șarpe”.

Se pune într-o farfurie nisip, se înmoaie cu alcool și se adaugă amestecul de zahăr și bicarbonat de sodiu deasupra.

Aprindeți. „Șarpele” crește instantaneu!

Versuri noi de Ion POPESCU-BRĂDICENI

Ion POPESCU-BRĂDICENI (n. 5 noiembrie 1954, Târgu-Cărbunești, Gorj) este una dintre figurile insolite ale literaturii românești contemporane: poet, publicist, istoric și critic literar, lector universitar-doctor la Universitatea „C. Brâncuși” din Târgu-Jiu, autor al unui număr impresionant de volume, optzecist prin debut editorial, dar teoretician fervent al *transmodernismului*, noul curent cultural devenit alternativa depășirii postmodernismului, fundat pe ethosul și pe metoda transdisciplinare (vezi Basarab Nicolescu, Edgar Morin, Michel Camus, Pompiliu Crăciunescu ș.a.). Din această ultimă condiție de teoretician, Ion Popescu-Brădiceni s-a străduit să *reinventeze și poezia*, întemeind/ visând la un *Ordin al lui Orfeu*, călcând, într-un fel, pe urmele lui Eminescu, arhetipul orfic fiind, altminteri, principala temelie a liricii moderne alături de mitul

lui Narcis. Lorca, Rilke, avertizează Ion Popescu-Brădiceni, „au fost avatare ale lui Orfeu” (*Ordinul lui Orpheus*, cu un *Cuvânt înainte* semnat de Valentin Tașcu, Iași, Editura PIM, 2018, p. 80).

Theodor CODREANU

„Pentru poetul Ion Popescu-Brădiceni am avut întotdeauna o veche prietenie și o statornică prețuire. Cu bucuria de a fi alături pe drum, i-am apreciat – și-mi place să cred că nu mă înșel – sunetul grav, reflexiv, timbrul personal al discursului liric, marcat de o metafizică a libertății, precum și forța de cunoaștere poetică, mereu în lupta de cucerire a domeniilor cuvântului.”

Marin SORESCU, pe coperta IV, „Zidirea în poemul dublu”, ed. Napoca Star, 2003

Se numea ca mine: EU

La Fântâna lui Trigeu,
iarba-l bea pe Dumnezeu.
Doarme câmpul pe sub stele
precum vinul în ulcele,
precum dragostea în iele,
precum mierea-n logostele.
La Fântâna Viitoare
au venit trei ursitoare
pentru tine, drag copil,
într-al păsărilor tril,
într-al îngerilor stil,
apostil cu apostil,
vin măiestrele-n gutui
pentru tine, -al mamei pui.
Vânturile ard și dor
la Mireasă în pridvor.
Florile-n ferestre par
ca icoanele-n altar.
Simțuri de la zei și-am dat,
năzdrăvanul meu băiat.

În pridvorul dorului
și-al clarvăzătorului,
ți-am dat chip de trandafir,
nici mă doare, nici mă mir.
Dimitrie Cantemir,
că eu romburile-nșir
ca pe niște vechi sicrie,
plătește-mi, Doamne, simbrie!
Pe o stradă două țate
plâng pe omul fără brațe
c-a murit aseară gol,
frunză neagră de nămol.
Omul zace liniștit.
Ochii lui au înflorit.
Trupul lui nu mai dogoare
ființa-i cea nemuritoare.
Frunză albă de cer greu,
era mare derbedeu,
uns cu un de foc oleu:
se numea ca mine: EU.

Desen de Nastea Michitiuc, Școala de Arte, or. Edineț

Cântec

„Te ador!” –
versu-i pur,
iar în jur
aripi mor.
Când din Ou
iar mai ies,
vreau un nou
înțeles.

„Vai, mă tem!”
Focuri ard –
e prea cald
în poem.
Am să-l chem
pe-alchimist,
veșnic trist
și-n blestem!”
„Te iubesc!”
totu-i sfânt
că-i cuvânt
translunesc
pe pământ
românesc!

* * *

În aer dorm păsări.
Cu sfială le mângâi aripile tivite
cu mirările mele de copil
ipotetic,
proiectându-și ideile pe foițe
de aur.

Păsări dorm în aer
și eu îmi pun mâinile streășină
la frunte
ca să pot le-admira
reflexele penajului ireal
în oglinzile de Murano
din Templu.

Dorm în aerul Templului
și împreună cu ele amintirile
ieșite
din liniștea-mi sufletului
nepătate pepite
și confundându-se acum
în realitatea aceasta compactă
cu o categorie filosofică,
de exemplu.

Herbul

Un pian, o vioară. Pe vatră
la Brădiceni arde un foc:
e spiritul pur de-altădată.
Ne-ntoarcem cu
toții-ntr-un loc
unde viața și noaptea,
când nouă
e lumea din Stropul de rouă,
se arată și-n cerul de sus.
Ascultă tu, loane, tu, Petre,
cum plânsul și râsul divin
sunt hrana aceluiași crin –
decât orice herb mai presus.

Fratele – gutui

Am și prieteni? Cine știe?
Nu port deloc și nimănu
invidie ori dușmănie.
Am frate veșnic un gutui

care-mi veghea copilăria.
Frate, dă-mi sângele tău viu,
al meu se-ncercuie-n pustiu,
în Oaza Limpede, Frăția

s-o port pe mai departe-n
sensul
ce mi-l desface universul
în două. Pomul meu și axă
a paradisului de-acasă,
primește-mă în Templu –
acum:
cenușă, flacăra și fum.

* * *
Frunză verde de-un măr copt,
hai să-l desenăm pe opt,
că nu-i semn, ci e simbol.
Dar când plinul sună-a gol
trebuie, poetul, bietul
să-și transforme alfabetul
în hieroglif, rune,
linii de culoare pură.
Și, ce-atâta teavură –
chiar și stilul să și-l schimbe
câtă vreme limba limb e,
iar materia verbală
în spectacolul de gală.
Bob de rouă, bob de rouă,
hai să-l desenăm pe Nouă.

Cu ce scop, om mai vedea:
s-a născut o nouă stea
și-n curând o să răsară
într-o vară peste țară.
Ne-om mira ca de-o minune
eu și cele șapte gune.

Desen de Iana ROȘCA, elevă la Școala primară nr. 90

Pasărea Eminescu

M-am chinuit ca pasărea Eminescu
zburând fără să poposesc pe vapoare.
M-am chinuit ca pasărea Eminescu
lui Dumnezeu, Rațiunii datoare.
M-am chinuit ca pasărea Eminescu
plecată din păduri spre un teritoriu
negrăit de frumos. Și aripile păsării Eminescu
păreau în amiază planând de i(s)voriu.
Am înțeles ca pasărea Eminescu
protecția Focului și, asemenea ei,
am învăluit în cochilii de cristal sub ceresul
azur cu forme de crini mari idei.
Și deodată mi-am dat seama că pasărea Eminescu
se ferește de câmpuri. În infern coborând
constrânsă de ziduri de ceară ce cresc cu
tăcerea eternă, în pustiu, ca-ntr-un gând
prea abstract s-a odihnit doar o clipă, atât.
Înainte de-a mă fi-nchipuit pasărea Eminescu
mi-a fost, în real, prea frig, prea urât.
Am cerșit ajutor, însă tot omenescul
a rămas orb și surd. În feuda lui parcă
sta mereu la o pândă ucigașă. Am recurs
la această soluție. Undeva înc-o Arcă
își așteaptă vietățile. Ce bine! Am ajuns?

* * *
Cad pădurile pe rând.
De ce moartea pe pământ?
Și cad stelele în mare
și se sting. Însă mor oare?
Cade-n păru-mi de copil
soarele. Îi e ostil
sau prielnic? De-aș afla,
moartea-n pace m-ar lăsa.

Dar căderea care cade
sâmburele lumii-l scade,
de-i rămâne la vedere
miezul-miere, miezul-fiere.
Cad copacii din picioare
ca noi, ființe călătoare
dinspre răsărit spre-apus,
dar ca noi aiurea nu-s
tânjitori după iubire,
după altă-alcătuire.

* * *

Așezarea
Lunii
peste ape:

lacrimă
în tinda
unei pleoape.

* * *
La culcare, fiule, la culcare!
Becul
s-a plictisit tot luminând
pereții, dușumeaua, tavanul,
șifonierul.
Cercul,
cerul
imaginar de dincolo de plafon
e gata
să instituie pelerinajul
stelelor la Hyperion.
Tata
numește, în orice eon,
anotimpurile, zilele, anii,
tu o să depui strădanii.
Frunzele pleoapelor tale
or să lăstărească mereu.
Eu
o să plutesc pe deasupra
hăului

asemenea șalăului
și tu n-o să intri
niciodată în cea vale
pe care iepurele fuge, agale,
înșelător ca un zeu.

DIRECTOR –
REDACTOR-ȘEF
Ion ANTON

ECHIPA REDACȚIONALĂ: Octombriana ONOFREI (secretar general de redacție); Mariana GABURĂ (redactor-coordonator de emisie); Rodica PROCA (contabil-șef); Cristina COVRIG (secretar-tehnoredactor); Lidia UNGUREANU (literatură, artă și educație estetică); Eudochia VERDEȘ (scrisori; preocupările adolescenților); Ludmila MOVILĂ, Renata CUPCEA (actualitate școlară și organizații obștești pentru copii); Viorel ONOFREI (șofer-expeditor)
Tel.: redactor-șef -022-23-37-78; anticamera - 022-23-43-28; contabilitatea - 022-23-36-77; secțiile: 022-23-41-95; secretariat - 022-22-52-49.

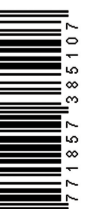
Procesare
computerizată:
"FLORILE
DALBE"

"Florile dalbe" index PM 21238
str. Pușkin, 22, Casa Presei, 2012, or. Chișinău
E-mail: contact@floriledalbe.md

Instituția Publică Publicația Periodică Săptămânalul "Florile Dalbe"
Fondator: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al R. Moldova
Reînregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1003600093431 din 11 august 2008

Tipărit la F.E.-P. "Tipografia Centrală",
Chișinău, str. Florilor, 1

Com. nr. 196
Tiraj mediu lunar
- 10.620ex.

9 771857 385107